

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Proces správy daní - obecná ustanovení

Michal Radvan

(s částečným využitím prezentace
dr. Mrkývky)
Zapetí prezentace

Správa daně

- Veškerá činnost správce daně při péči o příslušnou daň, jež se děje v rámci právem regulovaných i neregulovaných procesních postupů, z nichž se některé realizují v rámci daňového řízení jako autoritativní externí aplikační procesy. Adresáti správy daní rovněž činí konkrétní postupy v rámci plnění svých daňověprávních povinností.
- Správa daně (dle DŘ) je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.

Daňový proces

- Překračuje rámec DŘ, zahrnuje postupy všech účastníků daňových vztahů, tedy i postupy v rámci vztahu poplatníka a plátce v rámci jedné daně, nikoliv jen postupy daňového subjektu vůči správci daně.

Daňové řízení

- ... třeba chápat jako specifické správní řízení o dani ve smyslu legislativní zkratky, tedy jako daňové řízení sensu stricto.
- Skončení řízení: splnění nebo zánik daňové povinnosti

Stádia daňového řízení

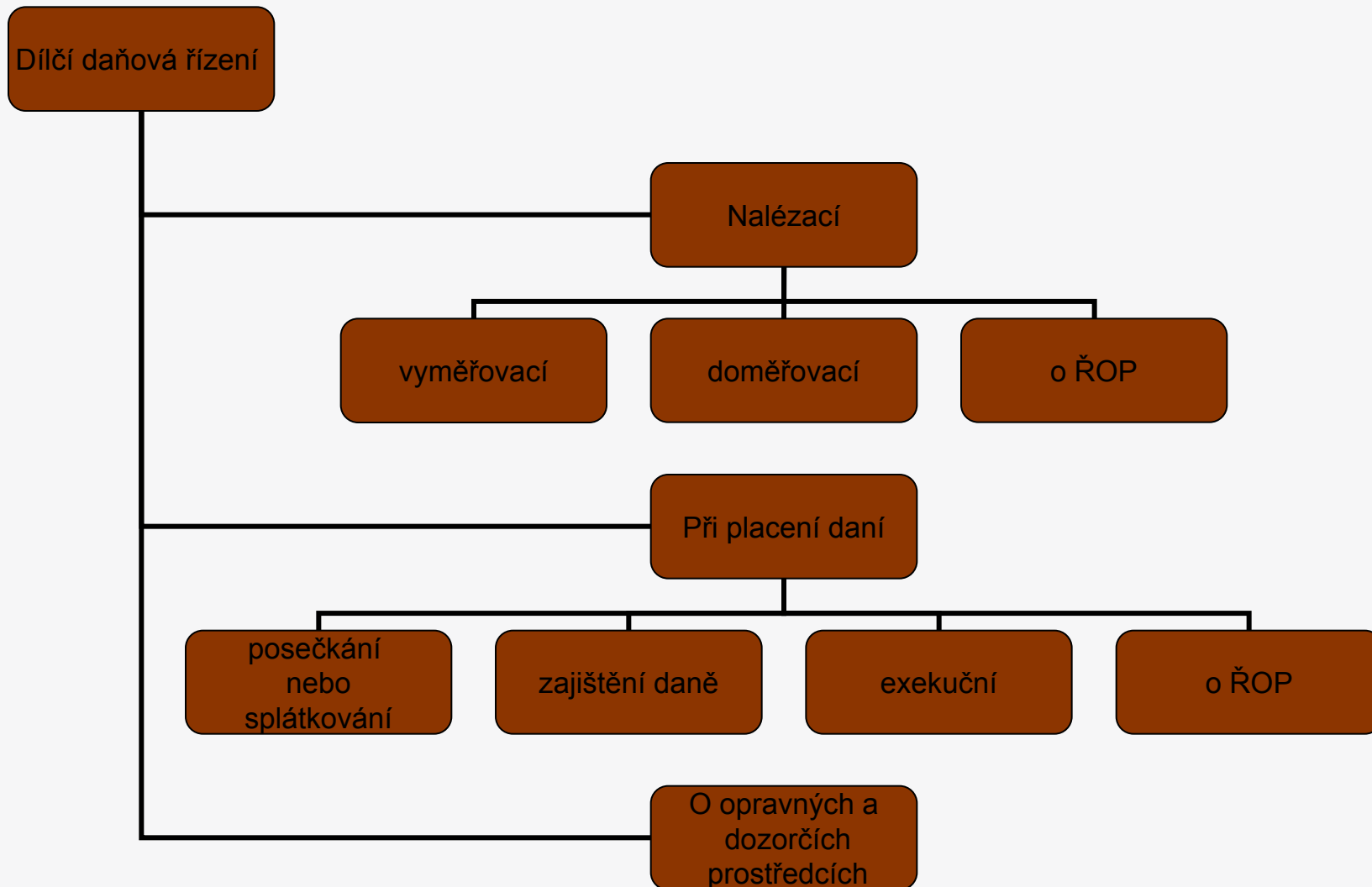
zahájení řízení

zjišťování podkladů včetně zajištění průběhu a účelu řízení

vydání rozhodnutí

přezkoumání rozhodnutí

výkon rozhodnutí

Zahájení řízení

z podnětu daňového
subjektu (účastníka
řízení)

Ex offo

Zásady daňového řízení

- Zákonnosti
- Legitimity
- Přiměřenosti a ochrany práv
- Rovnosti
- Spolupráce
- Přiznání práv a informovanosti (poučovací)
- Vstřícnosti (klientského přístupu)
- Rychlosti
- Efektivnosti, hospodárnosti
- Stability v rozhodování (legitimního očekávání)
- Právní jistoty
- Materiální pravdy
- Neveřejnosti
- Splnění cíle (vyhledávací)
- Ochrany osobních údajů
- Priority jednání daňového subjektu (§ 28/6)

Pojem „daň“

Daň je povinná, zákonem předem sazbou stanovená částka, kterou se více méně pravidelně odčerpává na nenávratném principu bez ekvivalentního protiplnění část nominálního důchodu ekonomického subjektu ve prospěch veřejného peněžního fondu.

=> pojem „daň stricto sensu“

Požadavek zákonné úpravy vybírání daní

Článek 11 odst. 5 LZPS:

Daně a poplatky je možné ukládat jen na základě zákona.

Pojem „poplatek“

Poplatek je peněžitou dávkou stanovenou zákonem, nenávratnou, vybíranou státem nebo jinými veřejnoprávními korporacemi za zákonem stanovené úkony jejich orgánů.

Pojem „cena“

- Poplatek za soukromoprávní statek
- Nemusí být ukládána ve formě zákona
- Respektuje skutečnou cenu služby
- Je možné stanovit ji dohodou

Pojem „berně“

- Daní se rozumí
 - a) peněžité plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek,
 - b) peněžité plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle tohoto zákona,
 - c) peněžité plnění v rámci dělené správy.

Srov. § 2 odst. 3 DŘ - pojem „daň lato sensu“

Správa daní

ve funkčním smyslu

součást konglomerátu činností veřejné
správy

obecné principy veřejné správy (správní
řád)

obecné principy správy daní (DŘ)

Zvláštní správa daní (k jednotlivým
„daním“)

Postup, jehož cílem je správné zjištění a
stanovení daní a zabezpečení jejich
úhrady definovaný v § 1 odst. 2 DŘ

Správci daní

Ministerstvo financí

Celní správa ČR Generální ředitelství cel

celní ředitelství

celní úřady

Generální finanční ředitelství

finanční ředitelství

finanční úřady

jiné správní úřady a jim na roveň postavené složky nebo osoby
(správní poplatky)

obce a orgány obcí
(správní poplatky a místní poplatky)

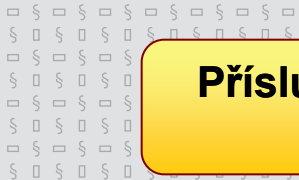
soudy
(soudní poplatky)

Pravomoc správce daně

- a) vede daňová řízení a jiná řízení podle tohoto daňového zákona,
- b) provádí vyhledávací činnost,
- c) kontroluje plnění povinností osob zúčastněných na správě daní,
- d) vyzývá ke splnění povinností,
- e) zabezpečuje placení daní

Pravomoc vykonává prostřednictvím úředních osob - zaměstnanců.

Příslušnost správce daně

Věcná
(viz předcházející tab.)

Místní

obecná

zvláštní

fyzické osoby – místo pobytu
právnícké osoby - sídlo

Ostatní kritéria dle ZSDP
odpadají

u daní, kde předmětem je nemovitost,
místem, kde se nemovitost nachází

dědictví – zůstavitelův poslední pobyt /
dar do ciziny – pobyt/sídlo dárce

poplatky správní a soudní – správce
daně oprávněný k provedení
zpoplatněného úkonu

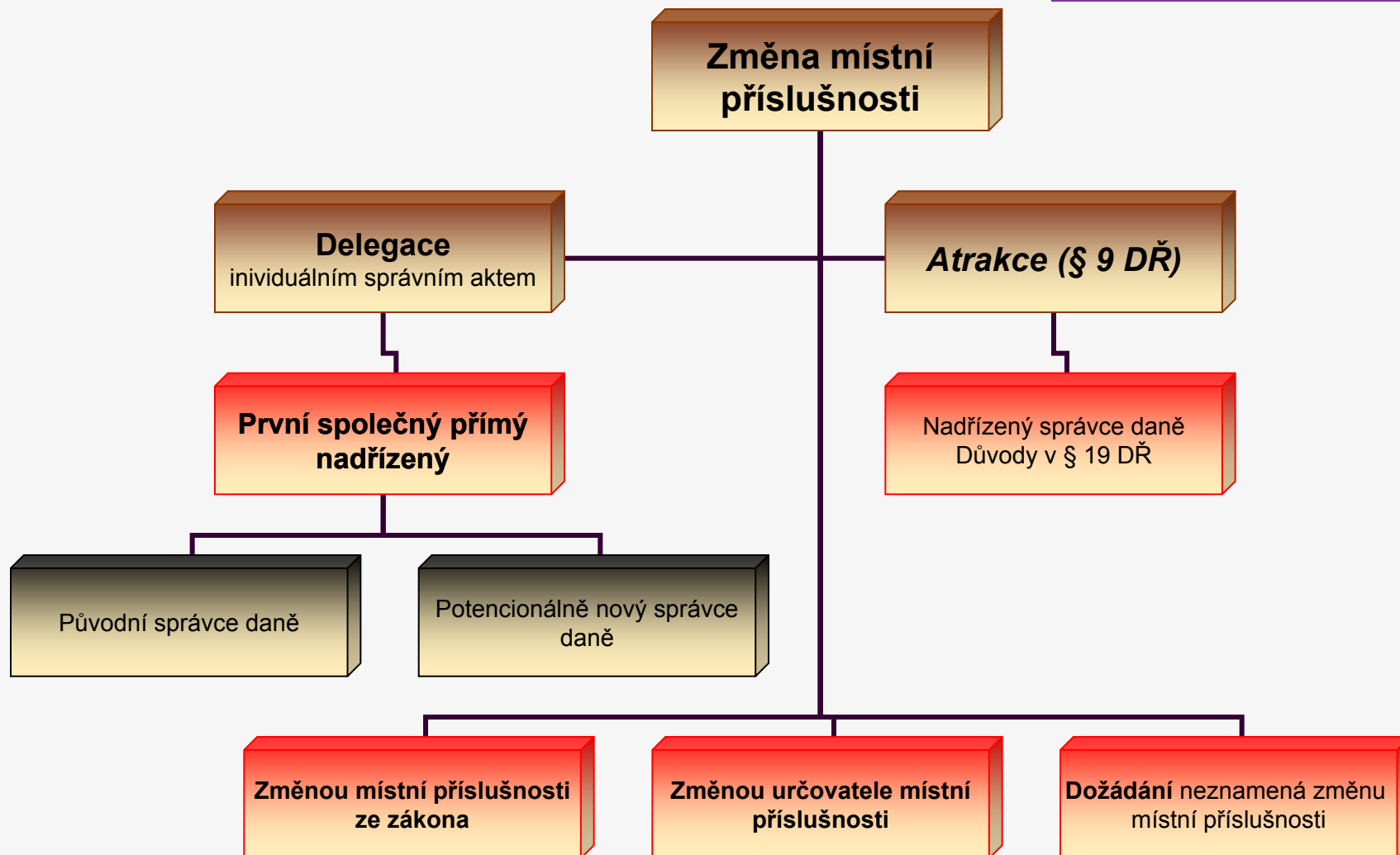
místní poplatky – obec, která poplatek
zavedla dle podmínek stanovených
ZMP

**Kolize
v místní příslušnosti,
je-li místně příslušno více správců**

Dohoda správců

Správce, který zahájil řízení jako první

**Spor o příslušnost – nadřízený oběma
správcům, nejvyšším stupni Ministerstvo financí**

Etapy správy daní

Registrace daňových subjektů

vyhledávací činnost

vyměřování daní

přijímání deklarací (přiznání)

vlastní vyměřování a doměřování daní

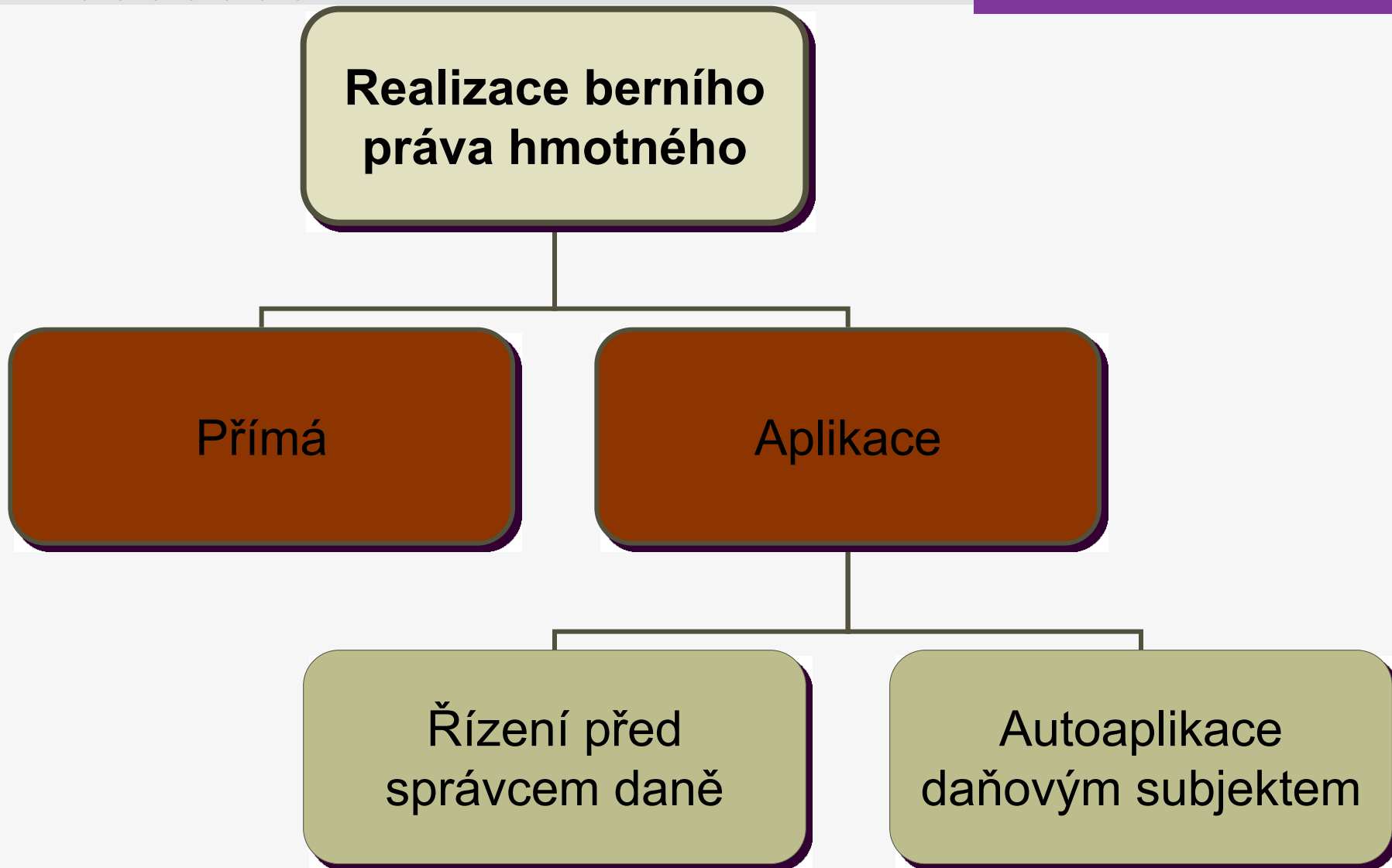
Inkasní správa

evidence daní

přijímání plateb

vymáhání daňových dluhů

daňová exekuce

Obecná autoaplikace u daní s totožným poplatníkem a plátcem

Deklarace statutu daňového subjektu – registrace u správce daně

Registrační řízení před správcem daně

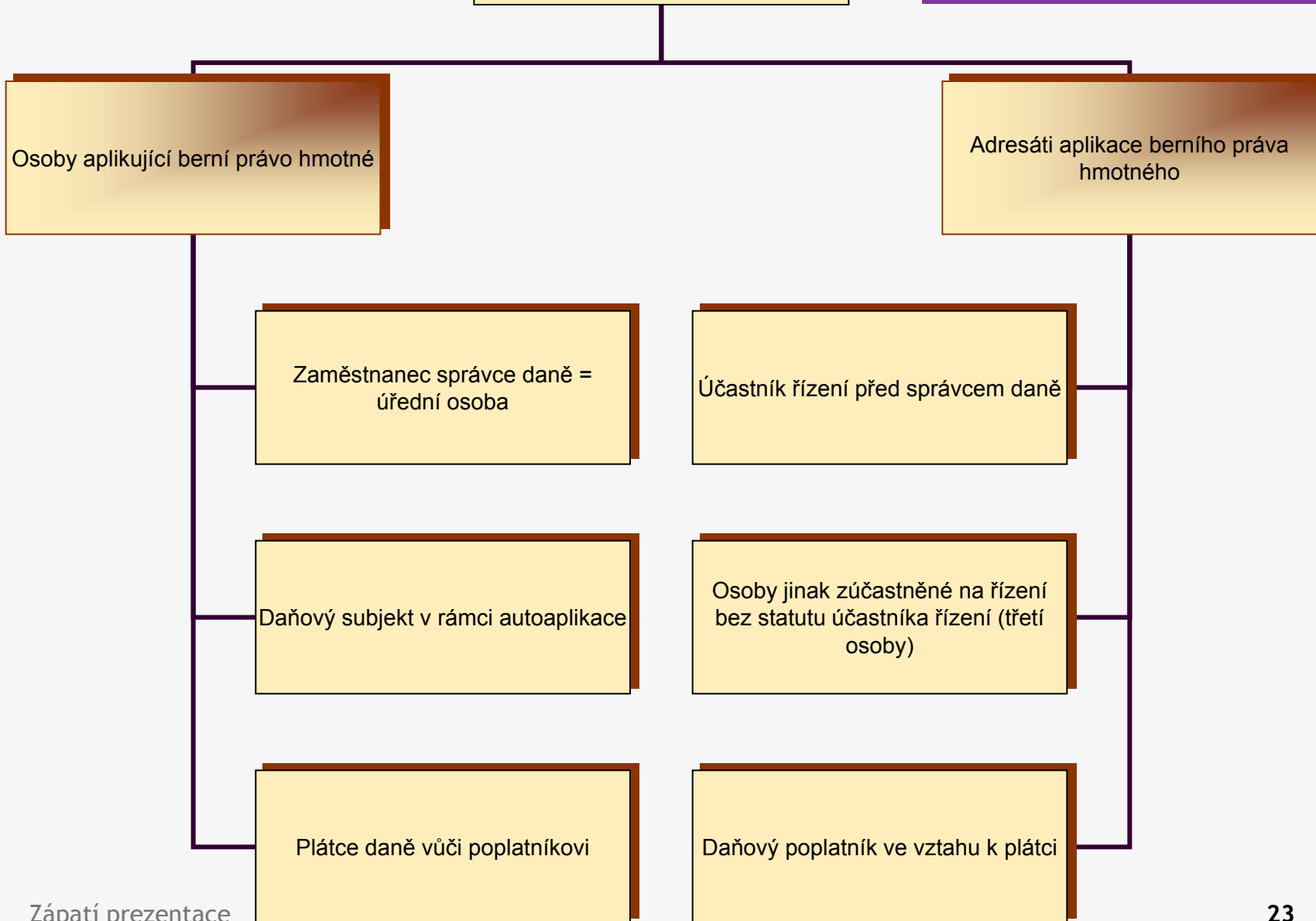
Aplikace norem pro stanovení základu daně ve zdaňovacím období

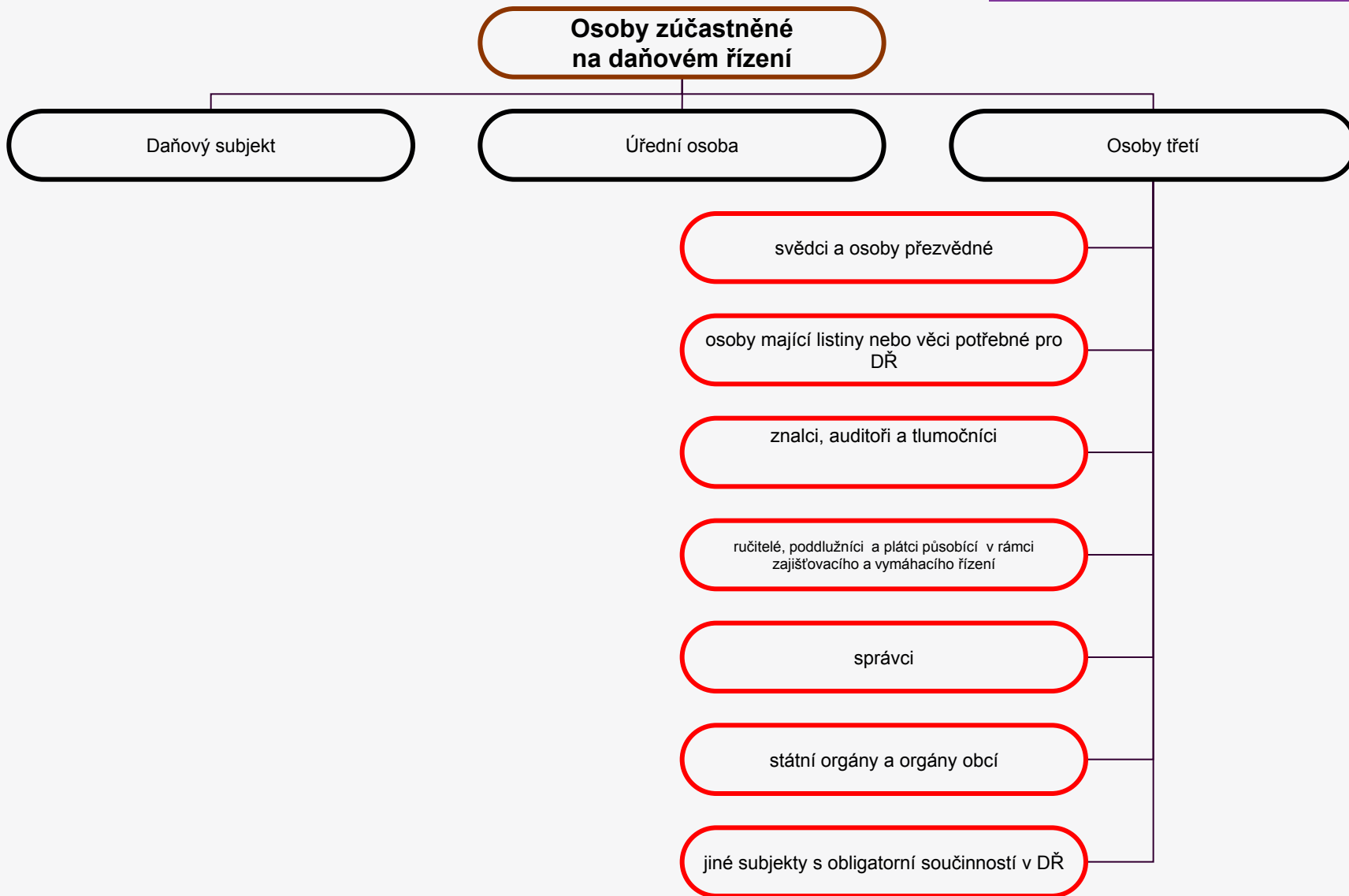
Aplikace norem pro stanovení daňového dluhu/pohledávky (výpočet daně daňovým subjektem)

Aplikace norem pro deklarování splnění daňových povinností (daňové tvrzení apod.)

Zahájení daňového řízení v etapě vyměřování daní (řízení vyměřovací) a následně v rámci inkasní správy

Aplikace norem pro placení daní

Daňový subjekt

- osoba, kterou za daňový subjekt označuje zákon, jakož i osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo jako plátce daně
- Odpadá dělení na poplatníka a plátce
- Osoba zúčastněná na správě daní může při správě daní samostatně jednat v rozsahu, v jakém má způsobilost k právním úkonům (problematické ustanovení).

Zastupování

- a) zákonný zástupce,
- b) ustanovený zástupce, mj. osobě, která nemá **plnou** způsobilost
- c) zmocněnec, mj. doložení přijetí a přesný rozsah zmocnění - účinná až po odstranění vad
- d) společný zmocněnec nebo společný zástupce

Odborný konzultant

Lhůty v daňovém řízení

- **Zákonné**
- **Správcovské (min. 8 dní, i lhůta kratší než 1 den)**
- **Počítání lhůt**
- **Zachování lhůt (poslední den lhůty podáno, vč. u jiného věcně příslušného správce)**

Prodloužení lhůty

- Na žádost (výjimky)
- U správcovských lhůt napoprvé vždy vyhoví, alespoň o dobu, která v den podání žádosti zbývá do uplynutí původní lhůty
- Vázanost žádostí - není možné povolit déle
- Mlčení znamená souhlas
- „Pozdní“ oznámení nesouhlasu - náhradní delší lhůta (§ 36/3 DŘ)
- Prodloužení lhůty pro podání DP (daň. tvrzení; o 3 měsíce, na 10 měsíců)
- Bez opr. prostředků

Navrácení lhůty v předešlý stav

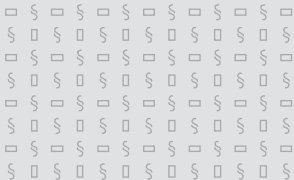
- Na žádost
- Závažný důvod
- Do 15 dnů od pominutí důvodu
- Max. 1 rok od uplynutí původní lhůty
- Ne pro stanovení daně, placení daně a podání daň. tvrzení
- Správce daně stanoví nový konec lhůty

Lhůty pro podání DP

- 3 měsíce
- 6 měsíců
- 1 měsíc
- 25 dnů

- Zvláštní lhůty stanovené zvláštním zákonem

Doručování

- Při ústním jednání
- Elektronicky
- Poštou
- Úřední osobou
- Jiným orgánem

- Zástupci/subjektu/oběma

- Na adresu pobytu/sídla/místa podnikání

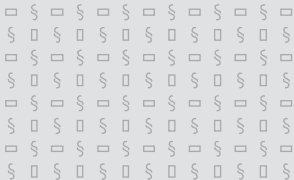
- Uložení po dobu 10 dnů, pak vhození do schránky

- Neúčinnost doručení; Shledá-li správce daně žádost důvodnou, vysloví neúčinnost doručení, jinak žádost zamítne; písemnost se pak považuje za doručenu **dnem oznámení rozhodnutí o vyslovení neúčinnosti doručení.**

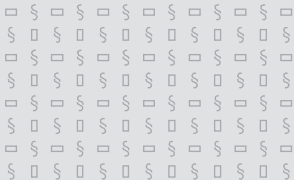
Doručování

- Veřejnou vyhláškou - na úřední desce
- Hromadným předpisným seznamem - zveřejnění formou veřejné vyhlášky

Daňový řád ↔ Správní řád

- Vyloučení subsidiarity SŘ
- § 262 DŘ Při správě daní se správní řád nepoužije
- Specificky zásady

Podání

- Podání je úkonem osoby zúčastněné na správě daní směřujícím vůči správci daně.
- Podání se posuzuje podle skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno.
- Z podání musí být zřejmé, kdo je činí, čeho se týká a co se navrhuje.

Způsob učinění podání

- Podání lze učinit písemně, ústně do protokolu nebo datovou zprávou, která je opatřena uznávaným elektronickým podpisem, nebo která je odeslána prostřednictvím datové schránky.
- Písemná podání a podání ústně do protokolu musí být podepsána osobou, která podání činí.
- Účinky podání má rovněž úkon učiněný vůči správci daně za použití datové zprávy bez uznávaného elektronického podpisu nebo za použití jiných přenosových technik, které je správce daně způsobilý přijmout, pokud je toto podání do 5 dnů ode dne, kdy došlo správci daně, potvrzeno nebo opakováno způsobem uvedeným v odstavci 1; tuto lhůtu nelze prodloužit ani navrátit v předešlý stav.

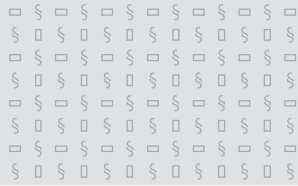
Podání na předepsaných tiskopisech

- Příhlášku k registraci, řádné daňové tvrzení nebo dodatečné daňové tvrzení lze podat jen na tiskopise vydaném Ministerstvem financí nebo na tiskovém výstupu z počítačové tiskárny, který má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s tímto tiskopisem
- Lze tak učinit i datovou zprávou ve formátu a struktuře zveřejněné správcem

Místo učinění podání

- Podání se činí u příslušného správce daně.
- Podání, které je učiněno prostřednictvím datové zprávy s využitím dálkového přístupu, se přijímá na technickém zařízení správce daně nebo prostřednictvím datové schránky správce daně.
- Správce daně na požádání potvrdí podání učiněné písemně nebo datovou zprávou. Jde-li o datovou zprávu zasílanou na technické zařízení správce daně, je přijetí podání potvrzeno tímto zařízením s uvedením časového údaje o přijetí této datové zprávy.
- Podání, kterým je zahájeno řízení, může ten, kdo jej učinil, změnit nebo vzít zpět do doby, než je správcem daně vydáno rozhodnutí ve věci. Zpětvzetí podání je však nepřípustné u podání, k němuž je osoba zúčastněná na správě daní povinna buď přímo ze zákona, nebo na výzvu správce daně.

Vady podání

- Má-li podání vady, pro které není způsobilé k projednání, nebo vady, pro které nemůže mít předpokládané účinky pro správu daní, vyzve správce daně toho, kdo podání učinil, aby označené vady odstranil podle jeho pokynu a ve lhůtě, kterou stanoví.
- Výzva obsahuje poučení o následcích spojených s neodstraněním označených vad.

Postoupení

- Není-li správce daně, vůči němuž bylo učiněno podání nebo připsána platba, příslušný vést v dané věci řízení, podání nebo platbu neprodleně postoupí příslušnému správci daně a uvědomí o tom podatele.

Jednací jazyk

- Při správě daní se jedná a písemnosti se vyhotovují v českém jazyce.
- Překlady
- Tlumočníci

Vyloučení úřední osoby

- Úřední osoba je z řízení nebo jiného postupu při správě daní vyloučena pro podjatost, jestliže
 - a) je předmětem řízení nebo jiného postupu právo nebo povinnost její nebo osoby jí blízké,
 - b) se v téže věci na řízení nebo jiném postupu podílela na jiném stupni, nebo
 - c) její poměr k osobě zúčastněné na správě daní nebo k předmětu daně vzbuzuje jiné pochybnosti o její nepodjatosti.

Děkuji za pozornost